

8 mei 2018

Documentnummer: 2018-029.073

Dossiernummer : K9200

Nummer 25/2018

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen over het Wereldkampioenschap Wielrennen 2020.

1. Samenvatting

Er is een unieke kans dat het Wereldkampioenschap Wielrennen in het jaar 2020 (WK Wielrennen 2020) in Noord-Nederland kan worden gehouden. Om deze kans te verzilveren is het noodzakelijk dat een bod wordt uitgebracht bij het Union Cycliste Internationale (het UCI), de organisatie die de wereldkampioenschappen wielrennen toewijst. In deze voordracht wordt aan uw Staten het voorstel gedaan op welke wijze wij invulling willen geven aan de mogelijkheid om het WK Wielrennen 2020 naar Drenthe/Groningen te halen, hoe wij economische en langjarig maatschappelijke spin-off willen realiseren, welke financiële gevolgen dit heeft en hoe wij kosten en risico's willen monitoren en beheersen.

Onze ambities met WK Wielrennen 2020 zijn:

Wij presenteren ons als "Top-Dutch" regio

Het WK biedt uitstekende mogelijkheden om de wereld te laten zien hoe goed en aantrekkelijk de regio is op het gebied van wereldwijd belangrijke thema's zoals duurzaamheid, vergroening en gezond ouder worden. Daarnaast zet het WK Groningen en Drenthe goed op de kaart als fiets-regio en biedt het uitstekende mogelijkheden op het gebied van toerisme.

Dit wordt de beste wedstrijd ooit

Wij organiseren met elkaar een perfect georganiseerde 8- daagse wedstrijd. Betrokken hierbij zijn Road Worlds 2020, de provincies Groningen en Drenthe, gemeenten, het wielplatform en vele clubs en vrijwilligers.

Het wordt een groot volksfeest

Wij zetten met elkaar het Noorden op zijn kop. Het WK dringt door tot in de haarvaten van het Noorden; samen bouwen wij een groot volksfeest. Wij activeren lokaal betrokkenen als welzijnswerk, dorpsverenigingen en buurtsportcoaches.

Wij maken het Noorden fitter

Via het WK stimuleren wij een gezonde leefstijl als trendbreuk tegen alsmaar stijgende zorgkosten

- Gezonde mensen in de regio (terugdringen overgewicht en obesitas)
- Hogere levensverwachting

Wij zorgen voor verbinding

Vanuit de aanjaagstichting (Stichting Cycling Championships Northern Netherlands (SCCNN)) worden activiteiten georganiseerd als business peloton en andere initiatieven.

2. Doel en wettelijke grondslag

Het Wereldkampioenschap Wielrennen 2020 levert veel positieve publiciteit op voor de provincie en de stad Groningen, sluit goed aan bij Top Dutch en biedt uitstekende mogelijkheden om de wereld te laten zien hoe goed en aantrekkelijk de regio is op het gebied van wereldwijd belangrijke thema's zoals duurzaamheid, vergroening en gezond ouder worden. Ook zet het WK Groningen goed op de kaart als fiets-regio en biedt het uitstekende mogelijkheden op het gebied van toerisme. De beoogd hoofdorganisator van het evenement, Road Worlds 2020 B.V., heeft een subsidieaanvraag ingediend om het evenement te kunnen organiseren. Wij vragen uw Staten in te stemmen met het verstrekken van een subsidie aan Road Worlds 2020 B.V. en deze subsidie deels te dekken uit de Algemene Middelen en het Ruimtelijk Economisch Programma ZuiderZeeLijn (REP-ZZL).

3. Procesbeschrijving en planning

In 2016 is de stichting Cycling Championships Northern Netherlands (SCCNN) begonnen met het onderzoek naar de haalbaarheid van het organiseren van een wereldkampioenschap wielrennen in Noord-Nederland. Ten behoeve van dit onderzoek heeft SCCNN financiële ondersteuning gekregen van de provincies Groningen en Drenthe en de gemeenten Assen, Emmen en Groningen. In eerste instantie is in 2016 door de Hanzehogeschool de haalbaarheid van het organiseren van het WK in 2020 onderzocht. In 2017 leek organisatie van het WK in 2020 niet haalbaar (de UCI had op dat moment de voorkeur voor ander land) en is verder gegaan met onderzoek naar de mogelijkheid om het WK van 2023 te kunnen organiseren.

Tijdens het WK veldrijden, dat in februari van dit jaar in Valkenburg werd gehouden, bleek dat er problemen waren bij het beoogde organiserende land voor het WK 2020 en heeft de UCI gevraagd hoever Nederland (Groningen/Drenthe) is met de voorbereiding voor het WK 2023. Na dit gesprek heeft de UCI op 8 februari schriftelijk bevestigd dat het organiserende land zich heeft teruggetrokken voor de organisatie in 2020. Vanwege het terugtrekken, en het onvoldoende voorhanden zijn van goede alternatieven, heeft de UCI schriftelijk kenbaar gemaakt dat zij met zeer veel interesse zullen kijken naar een bod vanuit de regio Groningen/Drenthe voor het organiseren van het WK Wielrennen in 2020. Ook wordt bevestigd dat, als het bod wordt ontvangen, Nederland een extreem grote kans heeft het evenement toegewezen te krijgen.

De UCI heeft dit in eerste instantie aan een sportorganisatiebureau gemeld, "The Organizing Connection BV" (TOC), maar later ook rechtstreeks aan de Noordelijke overheden. Vervolgens hebben op 2 maart 2018 UCI, Noordelijke bestuurders en TOC met elkaar gesproken. Hier is aangegeven dat de UCI bij een goed bod geen concurrenten ziet voor de regio Groningen/Drenthe en dat de UCI vertrouwen heeft in TOC en graag ziet dat TOC een grote rol krijgt bij de organisatie van het WK Wielrennen.

In de UCI vergadering in juni 2018 wil de UCI de dan ontvangen aanbiedingen voor het WK 2020 bespreken. "The Organizing Connection BV" (TOC) en haar zusteronderneming Road Worlds 2020 B.V. hebben het voornemen om een bod in te dienen om het WK Wielrennen 2020 in Noord-Nederland te organiseren. Dit kan alleen als de Noordelijke overheden bijdragen in de kosten. Road Worlds 2020 B.V. heeft daarom een subsidieaanvraag bij de provincies Groningen en Drenthe ingediend. Als begin juni 2018 duidelijk is of, en zo ja onder welke voorwaarden, de provincies Groningen en Drenthe beide een subsidie willen verstrekken, wil Road Worlds 2020 een bod indienen om het WK Wielrennen 2020 in Noord-Nederland te organiseren. Randvoorwaardelijk voor een eventuele bijdrage van de provincie Groningen is de bijdrage van de provincie Drenthe.

4. Begroting

De kosten die met dit besluit aan de orde zijn bedragen € 5.810.000. De financiering van de € 5.810.000 is als volgt:

- Een bedrag van € 3.000.000 te dekken uit de Algemene Middelen en dit te verwerken in bijgevoegde begrotingswijziging.
- Een bedrag van € 1.810.000 te dekken uit het Ruimtelijk Economisch Programma ZuiderZeelijn (REP-ZZL).
- Het restbedrag wordt gefinancierd uit het Krediet Provinciale Meefinanciering (€ 500.000), het Incidenteel Budget Evenementen (€ 400.000) en het Budget Recreatie en Toerisme (€ 100.000).

De aanpassing van de Begroting 2018 is uitgewerkt in het bijgevoegde conceptbesluit tot aanpassing van de begroting van baten en lasten.

Voor het project wordt een nieuw krediet aangemaakt. Omdat het hier een meerjarig project betreft stellen wij voor om de middelen, die aan het einde van een bepaald jaar resteren, gedurende de looptijd van het project automatisch over te boeken naar het volgende jaar (categorie 1 overboeking kredieten).

5. Inspraak/participatie

Niet van toepassing.

6. Nadere toelichting

Het WK Wielrennen

De wereldkampioenschappen wielrennen zijn wegwedstrijden en tijdritten die jaarlijks door de UCI worden georganiseerd voor verscheidene categorieën wielrenners. De wereldkampioenschappen vormen samen een achtdaags evenement, bestaande uit tijdritten en wegwedstrijden voor de volgende categorieën: Men elite, Women elite, Men Under 23 (beloften), Men Junior en Women Junior. De WK worden traditioneel gehouden vanaf het derde weekend van september; voor 2020 vertaalt dit zich naar 19 tot en met 27 september. Het voorlopige schema is als volgt:

<i>Datum</i>	<i>discipline</i>	<i>voorgeschreven km's</i>
Za 19 sep	training time trial Cycling4all event	
Zo 20 sep	Men Elite Individual Time Trial	40-50 km
Ma 21 sep	Women Junior Individual Time Trial	10-15 km
	Men U23 Individual Time Trial	30-40 km
Di 22 sep	Men Junior Individual Time Trial	20-30 km
	Women Elite Individual Time Trial	20-30 km
Wo 23 sep	training Road Races Cycling4all event	
Do 24 sep	Women Junior Road Race	60-80 km
	Men Junior Road Races	120-140 km
Vr 25 sep	Men U23 Road race	160-180 km
Za 26 sep	Women Elite Road race	120-140
Zo 27 sep	Men Elite Road race	250-280 km

De UCI heeft een Organisation Guide. Deze gids bevat bepalingen over alle aspecten van de organisatie en dient dus steeds als leidraad te dienen in het organisatietraject. De parcoursen zijn nog niet definitief. De vaste finishplaats (vereiste UCI) is Assen. Daarnaast vereist de UCI dat er rond de finishplaats een vast parcours van ca. 25 km is waar -bij de wedstrijden- enkele rondjes voor de finish worden gereden. De concept-parcoursen zijn bekend. Deze dienen nog te worden gekeurd door de UCI. Hierbij is het uitgangspunt dat de gemeente Groningen de startplaats van meerdere tijdritten wordt (waaronder van de Men Elite). Ook de gemeenten Veendam en Appingedam zijn startplaats van een evenement. Verder is het uitgangspunt om binnen de leidraad van het UCI zo veel mogelijk gemeenten in Groningen en Drenthe aan te doen tijdens de wedstrijden.

Tijdens het WK Wielrennen wordt door de UCI ook een aantal vergaderingen en congressen gehouden. De organisatie is verantwoordelijk voor het vastleggen van locaties hiervoor en levert faciliteiten, inrichting, catering en ondersteuning. De grootste meetings die deze week plaatsvinden zijn het UCI Congres en de UCI Junior Conference. Het Congres is de jaarlijkse bijeenkomst van leden en bestuur van de UCI met in totaal zo'n 600 deelnemers. De Junior Conference telt zo'n 300 deelnemers. Deze conferentie is bedoeld voor alle junior rijders die zijn ingeschreven voor de WK.

Naast de wedstrijden en de congressen en de bijbehorende bezoekers kan een WK alleen echte, blijvende impact op de regio hebben als via een aanzienlijk programma van side-events (voor, tijdens en na de races) de regio wordt betrokken bij het evenement en positief aan de wereld wordt getoond.

Waarom een WK Wielrennen, de effecten?

Het WK biedt de unieke mogelijkheid om het Noorden aan de wereld te tonen. Een WK Wielrennen genereert veel mediawaarde. Mediawaarde is het bedrag dat hypothetisch zou moeten worden betaald om bereik in de vorm van advertenties in diverse media te kunnen verkrijgen. De mediawaarde van het WK Wielrennen in Limburg in 2012 is gemeten en bedroeg € 22,5 miljoen.

Dit is opgebouwd uit:

- Het bereik van de kranten is 141 miljoen lezers, met een bijbehorende mediawaarde van € 4,9 miljoen.

- De TV aandacht die het WK Wielrennen in Nederland heeft genoten bedraagt vijftig uur.
- Het bereik van de TV uitingen is 49 miljoen kijkers, met een bijbehorende mediawaarde van € 16,8 miljoen.
- De internationale TV aandacht was groot. In 22 landen hebben er uitzendingen plaatsgevonden die samen goed waren voor ruim 459 uren uitzendtijd.
- Het aantal kijkers (cumulatief) bedroeg wereldwijd ruim 176 miljoen.
- Het evenement was goed voor twintig uur aandacht op de Nederlandse radio. De radiozendtijd vertegenwoordigt een waarde van ruim € 800.000.
- Wereldwijd zijn in september 2012 ruim 16.000 artikelen over het WK Wielrennen verschenen op buitenlandse online nieuwssites.

Het WK biedt hiermee een groot podium voor Groningen en Drenthe om zich aan de wereld kunnen tonen en te presenteren als "Top Dutch" regio. Het WK biedt uitstekende mogelijkheden om de wereld te laten zien hoe goed en aantrekkelijk de regio is op het gebied van wereldwijd belangrijke thema's zoals duurzaamheid, vergroening en gezond ouder worden. Daarnaast zet het WK Noorden goed op de kaart als fiets-regio en biedt het uitstekende mogelijkheden op het gebied van toerisme.

Een WK genereert directe economische effecten d.m.v. extra bezoekers, deelnemers en ploegenbegeleiders, hotelovernachtingen, etc. In 2016 is een haalbaarheidsonderzoek verricht door de Hanzehogeschool in Groningen. Hieruit blijkt een geschatte economische impact (de extra directe bestedingen van o.a. bezoekers, deelnemers, genodigden en de media) van € 17 miljoen, met € 11,9 miljoen als behouden scenario en € 22,1 miljoen als optimistisch scenario. Hierbij wordt uitgegaan van ca 120.000 unieke bezoekers die in totaal 300.000 - 350.000 bezoeken afleggen (bezoekers kunnen meerdere evenementen over meerdere dagen bekijken). Ter vergelijking: Noorwegen trok vorig jaar 175.000 unieke bezoekers die volgens EY voor een economische impact van € 26 miljoen zorgden. Het WK in Limburg trok 130.000 bezoekers die gezamenlijk ruim 390.000 bezoeken aan het evenement brachten en voor een economische impact van € 29 miljoen zorgden. De start Giro d'Italia Groningen, 10 tot en met 12 mei 2002, 150.000 bezoekers (Bron: "Toerisme in Cijfers 2003, Toerdata Noord).

Ten aanzien van de maatschappelijke waarde is het lastig om uitspraken te doen over de te verwachten waarde. De thema's fietsen, healthy ageing, energie/duurzaamheid, (sensor)technologie en recreatie staan hoog op de agenda in de twee provincies en de betrokken gemeentes. Deze thema's zijn goede aanknopingspunten om het WK Wielrennen als een vliegwiel te laten fungeren voor het realiseren van maatschappelijke waarde. Vanuit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat een grootschalig sportevenement een katalysator kan zijn voor maatschappelijke initiatieven, mits het evenement op een juiste wijze wordt geactiveerd. Een breed gedragen en uitgevoerd maatschappelijk programma gekoppeld aan het evenement kan winst opleveren op het gebied van:

Vitaliteit: *stimuleren van gezonde leefstijl als trendbreuk tegen alsmaar stijgende zorgkosten*

- Gezonde mensen in de regio (terugdringen overgewicht en obesitas)
- Hogere levensverwachting

Leefbaarheid/sociaal: *sociale impact vergroten. Groene projecten, openbare ruimte anders inrichten en sociale side-events*

- Positieve houding eigen inwoners over mogelijkheden in deze regio (collectief geheugen, mooi feest)

Duurzaamheid: *andere vormen van energie (energietransitie)*

- Mobiliteit: de fiets voor woon-werk/schoolverkeer
- Fysieke verbinding Groningen-Assen, fietssnelwegen
- Optimale sportieve beleving van de natuur en stad

In de bijlage wordt weergegeven vanuit welke uitgangspunten en structuur wij in een brede samenwerking willen werken aan maatschappelijke spin-off en side events voor, tijdens en na het WK Wielrennen 2020. De gezamenlijke uitwerking en uitvoering hiervan zal plaatsvinden vanaf september 2018.

De wijze van organiseren

Voor het organiseren van een evenement als dit zijn er 3 opties. Overheden kunnen het evenement volledig in eigen beheer organiseren (organisatiestructuur 1) en hiermee direct eindverantwoordelijke zijn. Een tweede optie is het onderbrengen van de projectorganisatie in een stichting op geringe afstand van overheden. Derde optie is het onderbrengen van de organisatie bij een derde, commerciële, partij.

Als overheden de organisatie volledig in eigen hand nemen, heeft dit als belangrijke voordelen dat er geen sprake is van subsidiestromen naar derden (en er dus geen sprake is van staatssteunperikelen, mits er waar nodig goed wordt aanbesteed) en is er direct toezicht op de uitvoering en bijbehorende kosten. Belangrijke nadelen zijn dat overheden relatief weinig ervaring hebben met de organisatie van dit soort evenementen en dat het exploitatierisico volledig bij de organiserende overheden ligt.

Tijdens het haalbaarheidsonderzoek is een advies gegeven over de beste samenwerkingsstructuur voor het WK Wielrennen. Hierin wordt geadviseerd:

In de initiatieffase voor het uitbrengen van het bid voor het WK Wielrennen zijn inmiddels vele organisaties betrokken. Twee provincies en betrokken gemeenten maken zich sterk voor de komst van het WK. Tot op heden is de structuur van de stichting nog toereikend, maar naarmate de belangen toenemen, de rol van de overheden verandert en de rol van private stakeholders toeneemt is het goed om te kiezen voor een andere organisatiestructuur.

Op basis van de hiervoor geschetste organisatiestructuren zou de projectorganisatie het beste in een stichting op geringe afstand van de overheden geplaatst kunnen worden. Een publieke private samenwerking tussen meerdere overheden en diverse private en publieke organisaties is zeer lastig te managen vanuit één overheid (organisatiestructuur 1). Tevens is het niet aan te raden om te kiezen voor het laten organiseren van het WK Wielrennen door een extern projectbureau en het side-event programma door de betrokken overheden (organisatiestructuur 3). De omvang van het WK Wielrennen is te groot om vanuit een externe projectorganisatie goed aan te laten sluiten op de eigen beleidsdoelstellingen van de betrokken overheden.

Bij organisatiestructuur 2 (een projectorganisatie in een stichting op geringe afstand van overheden) kunnen de belangen van de verschillende publieke en private stakeholders goed vertegenwoordigd worden in een centraal opererende projectorganisatie. Voor de bestuurlijke borging van het evenement in de vijf overheden kunnen de verantwoordelijke gedeputeerden van de provincies en wethouders van de drie gemeenten plaatsnemen in het bestuur van deze stichting, aangevuld met vertegenwoordigers van andere publieke organisaties en private organisaties. Voor de lokale maatschappelijk activatie van het sportevenement kunnen bijvoorbeeld ambtenaren uit de overheden gedetacheerd worden in de projectorganisatie.

De provincies Groningen en Drenthe vinden het niet wenselijk om de trekkende rol in de organisatie op zich te nemen, maar kiezen er voor om een externe partij (Road Worlds 2020 B.V.) een grote rol te geven. Zij vinden het belangrijk, zeker gezien de huidige tijdsdruk, dat een ervaren en professionele organisatie een groot deel van de organisatie voor haar rekening neemt. Dit verhoogt de kans van slagen van het bod en verlaagt de kans op fouten door onervarenheid bij de organisatie. Daarnaast ligt er momenteel het aanbod van Road Worlds 2020 B.V. om een belangrijk deel van de organisatie op zich te nemen en heeft de UCI aangegeven vertrouwen te hebben in deze organisatie.

Belangrijkste nadelen van het deels laten organiseren van een WK Wielrennen door een externe projectorganisatie kunnen zijn;

- dat de link met het maatschappelijke programma minder direct kan worden.
- dat provincies te weinig sturingsmogelijkheden hebben.

Om te komen tot een heldere structuur voor een goede rol- en taakverdeling, constructieve samenwerking en goed georganiseerde monitoring en afstemming over de voortgang is in de bijlage een projectstructuur uitwerkt. Via deze structuur kunnen bovenstaande risico's worden ondervangen. In deze structuur zijn de rollen en taken van de verschillende partners in beeld gebracht en op welk niveau overleg en afstemming zal plaatsvinden. Doel van deze structuur is te komen tot een optimale economische en maatschappelijke spin-off, goede monitoring van de voortgang en de mogelijkheid om gezamenlijk te sturen op risico's die mogelijk gaandeweg ontstaan.

De stuurgroep zal bestaan uit bestuurders van provincie Drenthe, provincie Groningen, gemeente Assen, gemeente Emmen, gemeente Groningen, council Drenthe Beweegt, stichting WK Wielrennen 2020 (SCCNN), KNWU.

De regiegroep zal bestaan uit medewerkers van provincie Drenthe, provincie Groningen, gemeente Assen, gemeente Emmen, gemeente Groningen, council Drenthe Beweegt, stichting WK Wielrennen 2020 (SCCNN, marketingorganisaties, VNO-NCW). Zowel de stuurgroep als de regiegroep worden gefaciliteerd door Road Worlds B.V.

Road Worlds 2020 B.V. is verantwoordelijk voor de organisatie van de wedstrijd en faciliteert het proces m.b.t. spin-off, side-events en "volksfeest". De invulling van spin-off, side-events en "volksfeest" wordt uitgevoerd door regionale en lokale organisaties en het bedrijfsleven. Als facilitator van dit proces rapporteert Road Worlds 2020 B.V. over de voortgang. In werkgroepen worden initiatieven verzameld en op elkaar afgestemd. De verantwoordelijkheid voor deze initiatieven blijft bij de lokale partijen.

De provincie draagt bij aan het WK Wielrennen 2020 op basis van beoogde maatschappelijk en economische effecten. Hierbij is het van belang dat informatie-uitwisseling plaatsvindt en dat er mogelijkheden zijn om deze effecten indien gewenst te beïnvloeden. Hiervoor neemt de provincie zitting in een stuurgroep op bestuurlijk niveau en wordt ambtelijk bijgedragen en input geleverd in de regiegroep en waar nodig de werkgroepen.

De wedstrijden worden voor een groot gedeelte georganiseerd op de openbare weg. Hiervoor is medewerking, bijvoorbeeld in de vorm van vergunningen, nodig van de gemeenten. Bovendien hebben de gemeenten een belangrijke rol bij het realiseren van de beoogde maatschappelijk en economische effecten. Het is belangrijk dat de gemeenten deze kansen herkennen en inspanningen doen om deze te verzilveren en zich inzetten om de organisatie van de wedstrijden mogelijk te maken. Road Worlds 2020 B.V. organiseert de wedstrijden en faciliteert het proces om te komen tot een optimaal spin-off programma, side-events programma en volksfeest. Een eerste verkenning bij gemeentelijke bestuurders heeft positieve houding opgeleverd t.o.v. de gevraagde rol van gemeenten.

De externe projectorganisatie

The Organizing Connection (TOC) is vanuit de UCI de beoogde organisator (rechtenhouder) van de organisatie van het WK Wielrennen 2020. TOC is een sportevenementenbureau, de eigenaar van Road Worlds 2020 B.V. en een verbindende speler in de organisatie van sportevenementen. Zij hebben in hun twintigjarig bestaan meerdere wielerevenementen in samenwerking met de internationale wielerbond UCI en lokale overheden mogen organiseren.

In opdracht van de UCI is mee gewerkt aan vier WK's Wielrennen: 1998 (Valkenburg), 2012 (Valkenburg), 2013 (Toscane) en 2014 (Ponferrada). Zij organiseerden de WK's Veldrijden in 2006 (Zeddam) 2009 & 2014 (Hoogerheide) 2013 (Louisville) en 2017 (Belvaux).

In 2019 organiseert The Organizing Connection WK UCI Para-Cycling Road in Emmen en de WK UCI Para-Cycling Track in Apeldoorn.

Road Worlds 2020 B.V. is zowel organisatorisch als financieel verantwoordelijk voor de organisatie van het evenement en daarmee ook de eerste risicodragende partij. Van de gezamenlijke regionale overheden (provincies Drenthe en Groningen) wordt door organisator Road Worlds 2020 B.V. een bijdrage gevraagd van € 10 miljoen op een begroting van € 15 miljoen.

Aan het ministerie van VWS wordt een bijdrage van € 2 miljoen gevraagd, daarnaast wordt ingezet op € 3 miljoen aan bijdragen vanuit het bedrijfsleven.

De huidige Stichting WK Wielrennen (SCCNN) is integraal onderdeel van het LOC (Lokale Organisatie Comité) en heeft vooral een adviserende en ondersteunende rol.

De rol van de huidige stichting is het optreden als verbinder naar het lokale bedrijfsleven en voelspriet in de noordelijke regio, zodat het noordelijke bedrijfsleven maximaal kan profiteren van WK Wielrennen. Na toekenning zal verkend worden hoe dit vorm gegeven kan worden in een samenwerking.

Kosten WK Wielrennen

Aan het organiseren van WK Wielrennen zijn directe kosten verbonden. Road Worlds 2020 B.V. heeft een inschatting gemaakt van haar directe kosten als zij het WK Wielrennen zou organiseren voor Groningen en Drenthe. Deze begroting is opgesteld conform het format dat het ministerie van

VWS vereist bij het indienen van een subsidieaanvraag voor het organiseren van grote sportevenementen. De begroting sluit op ruim € 16 miljoen en bevat onderstaande kosten.

algemene zaken		€ 6.671.000
01.	planning en controle <i>planning and control</i>	€ 485.000
02.	externe betrekkingen <i>external relations</i>	€ 6.186.000
publieke zaken		€ 1.574.000
03.	communicatie <i>communications</i>	€ 1.252.500
04.	tv-registratie <i>host broadcasting</i>	€ 321.500
commerciële zaken		€ 1.072.900
05.	sponsoring <i>sponsor finding</i>	€ 181.000
06.	hospitality <i>hospitality</i>	€ 891.900
operationele zaken		€ 6.744.600
07.	infrastructuur en logistiek <i>infrastructure and logistics</i>	€ 1.405.625
08.	wedstrijdzaken <i>competition operations</i>	€ 1.712.700
09.	kaartverkoop <i>ticketing</i>	€ 33.750
10.	ICT <i>IT</i>	€ 48.000
11.	transport <i>transport</i>	€ 526.500
12.	hotelaccommodatie <i>hotel accommodation</i>	€ 135.000
13.	accreditatie <i>accreditation</i>	€ 62.500
14.	stewarding en beveiliging <i>security</i>	€ 420.000
15.	events hoofdevenement <i>events main event</i>	€ 387.000
16.	side events <i>side events</i>	€ 1.015.000
17.	catering <i>catering</i>	€ 191.500
18.	vrijwilligers <i>volunteers</i>	€ 110.150
19.	teams service <i>team services</i>	€ 24.125
20.	kantoor <i>back office</i>	€ 489.000
21.	mediazaken <i>media operations</i>	€ 183.750
	totaal uitgaven <i>total expenses</i>	€ 16.062.500
Inkomsten		Receipts
00.01	nationale bond <i>national sports body</i>	€ 50.000
00.02	sponsors <i>sponsors</i>	€ 1.500.000
00.03	suppliers/toeleveranciers <i>suppliers</i>	€ 1.500.000
00.04	sporters en begeleiders <i>athletes and coaches</i>	€ -
00.05	internationale federatie <i>international federation</i>	€ -
00.06	overheid <i>government</i>	€ 12.000.000
00.07	kaartverkoop <i>ticketing</i>	€ -
		€ 1.015.000
00.08	overige <i>other</i>	€ -
	totaal inkomsten <i>total receipts</i>	€ 16.065.000

Toelichting:

- De begroting is voor zowel het hoofdevent (€ 15.047.500) als voor de side-events (€ 1.015.000).
- In totaal is in de begroting voor € 2.802.500 aan personeelskosten opgenomen en € 13.260.000 aan te betalen kosten aan derden.
- Hoofdposten van deze aan derden te betalen kosten zijn de posten:
- "Externe betrekkingen", dit betreft de aan de UCI en KNWU te betalen Fee.
- "Communicatie", dit betreft kosten voor reclame en PR
- "Hospitality", dit betreft kosten voor bezoekersruimten en catering

- "Infrastructuur en logistiek", een verzamelpost voor o.a. tribunes, dranghekken, te plaatsen voorzieningen (WC's tenten) en beeld en geluid.
- "Wedstrijdzaken", dit betreft vooral kosten van veiligheid in wedstrijdverband.

De organisatiekosten van € 16 miljoen vallen binnen de bandbreedte van het haalbaarheidsonderzoek uit 2016.

Kosten en Financiering WK Wielrennen voor de provincie Groningen

In het huidige voorstel heeft TOC aangegeven dat volgens haar de directe organisatiekosten van het hoofdevent ca. € 15 miljoen bedragen en heeft zij aangegeven dit te willen uitvoeren als zij van overheden een bijdrage van € 12 miljoen ontvangt. De overige € 3 miljoen aan kosten kan/wil zij zelf financieren door het zoeken van sponsors/private bijdragen. De gevraagde publieke bijdrage (ca 80%) is hoger dan noodzakelijk wordt geacht in het haalbaarheidsonderzoek uit 2016 waarin wordt uitgegaan van een noodzakelijke publieke bijdrage in de kosten van ca. 50%. Ervaring met andere evenementen, waaronder het WK Wielrennen in 2012 in Limburg leert dat een private bijdrage van 50% niet reëel is. Zo werd in Limburg op een totale begroting van ca. € 14 miljoen uiteindelijk voor ruim € 4,1 miljoen aan private bijdragen gegenereerd. Limburg is wielergek, ligt vlak bij België en heeft een iets groter achterland dan Groningen/Drenthe. Wij achten een geschatte private bijdrage van € 3 miljoen dan ook reëel en haalbaar.

TOC vraagt aan de Noordelijke overheden een subsidie van € 10 miljoen (€ 5 miljoen per provincie) en aan VWS een subsidie van € 2 miljoen uit de kaderregeling VWS-Subsidies. In deze regeling is geld beschikbaar voor 3 grote evenementen per jaar. Tot nu toe is 1 evenement bekend, het EK Voetbal 2020 en lijkt er nog ruimte voor o.a. het WK Wielrennen. VWS is bekend met de plannen voor het WK Wielrennen 2020 en heeft het WK Wielrennen 2020 inmiddels op de topsportkalender geplaatst, een eerste belangrijke voorwaarde om in aanmerking te komen voor deze bijdrage.

Om een goed programma van side-events te kunnen ondersteunen is een budget van ca. € 1 miljoen nodig. Inschatting is dat de provincie Groningen en Drenthe hieraan elk € 250.000 bijdragen, mits VWS de andere helft financiert. Om naast de side-events voldoende maatschappelijke spin-off te kunnen realiseren en hier ook budget voor te hebben in Groningen is daarnaast nog € 250.000 nodig.

Om het WK tot een succes te kunnen maken dient de provincie Groningen voor de komende twee jaren een projectleider en/of externe adviseurs met ondersteuning (0,6 fte) te regelen. Ook is wellicht in enkele gevallen de inhuur van externe expertise nodig. De kosten hiervan worden begroot op € 310.000.

De totale kosten van € 5,81 miljoen worden gedekt uit:

Incidenteel budget evenementen	€ 400.000
Budget Recreatie en toerisme	€ 100.000
Krediet provinciale meefinanciering	€ 500.000
REP-ZZL	€ 1.810.000
Algemene middelen	€ 3.000.000
Totaal	€ 5.810.000

Daarnaast kunnen er nog bijkomende kosten ontstaan zoals politie-inzet in/rond dorpen, aanpassen wegen en representatiekosten. Deze kosten maken geen onderdeel uit van de subsidieaanvraag en zullen, indien noodzakelijk, in overleg met alle betrokken partners op enigerlei wijze worden gefinancierd.

Risico's en onzekerheden

Het projectvoorstel geeft goed inzicht in de kosten en mogelijke effecten van het WK. Een bijdrage leveren aan de realisatie van het WK Wielrennen brengt echter ook diverse risico's met zich mee. Belangrijke risico's zijn:

- 1) Draagvlak en medewerking vanuit de regio (gemeenten en andere stake-holders)
- 2) Bereikbaarheid stad Groningen (werkzaamheden Ring Zuid)
- 3) De organisator, TOC
- 4) Staatssteun
- 5) UCI wijst het WK Wielrennen 2020 niet aan de regio Groningen/Drenthe toe.

Ad 1) Draagvlak en medewerking gemeenten

Essentieel voor het succes van een WK en het programma met side-events is een breed draagvlak van bedrijven, gemeenten en de inwoners. Gemeenten kunnen hierbij een belangrijke rol vervullen als het gaat om organiseren side-events, creëren draagvlak en financiering van een deel van de kosten. Wij hebben parcoursen ontworpen die binnen de kaders die de UCI stelt zo veel mogelijk gemeenten in Groningen betrekken. Met alle gemeenten die onderdeel uit maken van het parcours is inmiddels gesproken. Gemeenten reageren allen enthousiast en zijn bereid om mee te werken aan een succesvol WK Wielrennen.

Ad 2) Bereikbaarheid stad Groningen

De gemeente Groningen is startplaats van belangrijke onderdelen (zoals de tijdrit Men Elite en de tijdrit Woman Elite) wordt. In 2020 is de ombouw van de Zuidelijke Ringweg Groningen in volle gang. Ook wordt er gewerkt aan het spoor, met name in de Spoorzone (hoofdstation Groningen) en het spoor Groningen-Leeuwarden. Deze werkzaamheden leveren gedurende lange tijd een bepaalde hinder op voor het verkeer naar en langs de stad. Maar ook kan er in nog nader te bepalen weekenden/vakantieweken sprake zijn van stremming van wegen of spoorverbindingen. De organisatie Groningen Bereikbaar coördineert namens de wegbeheerders en het bedrijfsleven de planning van werkzaamheden en evenementen en beoordeelt of en onder welke voorwaarden werkzaamheden en evenementen doorgang kunnen vinden. Ook draagt Groningen Bereikbaar zorg voor voldoende alternatieven en een goede informatievoorziening zodat mensen op een goede manier hun bestemming kunnen bereiken. Daarom wordt de organisatie van het WK dringend geadviseerd z.s.m. contact op te nemen met Groningen Bereikbaar om de mogelijkheden van parcours en tijdperiode te verkennen. De huidige wethouder van de gemeente Groningen heeft aangegeven alles in het werk te stellen om binnen de gemeentegrenzen een geschikte startlocatie te vinden en ziet geen onoverkomelijke problemen in het hosten van de tijdritten.

Ad 3) De organisator, Road Worlds 2020 B.V. en TOC B.V.

TOC is een professionele partij uit Brabant die eerder sportevenementen heeft georganiseerd en goede connecties met de UCI en VWS heeft. TOC B.V. heeft ten behoeve van de organisatie van het WK wielrennen in 2020 de onderneming Road Worlds 2020 B.V. opgericht. Road Worlds 2020 B.V. is zowel organisatorisch als financieel verantwoordelijk voor de organisatie van het evenement en daarmee ook de eerste risicodragende partij.

Hierbij dient echter wel in ogenschouw te worden genomen dat TOC een kleine onderneming is. Haar balanstotaal bedroeg eind 2016 ca. € 350.000 euro waarbij het eigen vermogen ca. € 65.000 euro bedraagt. TOC heeft nog niet eerder een evenement met de omvang van het WK Wielrennen op de weg georganiseerd. Daarnaast heeft TOC (om haar risico's te verminderen) voor de organisatie van het WK Wielrennen in 2020 een aparte juridische entiteit opgericht, Road Worlds 2020 B.V. Gezien de vermogenspositie van TOC en Road Worlds 2020 B.V. is het onwaarschijnlijk dat zij forse tegenvallers in de organisatiekosten of tegenvallers in de sponsorinkomsten kunnen dragen. Om te voorkomen dat overheden gedurende het traject worden aangesproken op deze tegenvallers zou TOC en/of Road Worlds 2020 B.V. idealiter een garantstelling moeten afgeven. Dit kunnen zij niet. Hierdoor bestaat het risico dat overheden uiteindelijk toch worden aangesproken op de tegenvallers. Mocht immers in de komende jaren blijken dat door tegenvallers de organisatiekosten hoger uitvallen en/of de inkomsten tegenvallen dan zal uiteindelijk ook naar de overheden worden gekeken om financieel bij te springen.

De stichting SCCNN heeft in 2016 een haalbaarheidsonderzoek laten uitvoeren. In deze haalbaarheidsstudie wordt objectief bekeken of het mogelijk of aantrekkelijk is om het WK Wielrennen te organiseren en of investeren in dit evenement vanuit maatschappelijk oogpunt aantrekkelijk is. Het onderzoek geeft een zo onafhankelijk mogelijk beeld van de benodigde

investeringen, de maatschappelijke baten en de mogelijke risico's van dit initiatief (zie bijlage). Daarnaast hebben in ons land meerdere grotere wielerevenementen plaatsgevonden, waaronder het WK Wielrennen in Limburg (2012) en de start van de Giro d'Italia in Gelderland (2016). De uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek en de lessen die geleerd zijn uit voorgaande grote wielerevenementen betrekken we in de uitwerking van de organisatiestructuur en het risicomanagement, inclusief monitoringsplan voor het WK Wielrennen 2020.

Ad 4) Staatssteun

Los van de inhoudelijk behandeling van de subsidieaanvraag, zijn de staatssteunregels één van de belangrijkste elementen waar aan moet worden voldaan. Dat sprake is van staatssteun indien wordt besloten tot het geven van een bijdrage, geldt hierbij als gegeven.

Vanwege de mogelijke verstoring van de mededinging op de Europese markt, is staatssteun in principe verboden. Er gelden echter vele uitzonderingen op het staatssteunverbod. Vanwege de omvang van de gevraagde overheidsbijdrage en de aard van het evenement, is eigenlijk maar één vrijstelling mogelijk: het Vrijstellingsbesluit DAEB 2012 (2012/21/EU). Het DAEB-Vrijstellingsbesluit biedt ruimte voor decentrale overheden om DAEB (Diensten van Algemeen Economisch Belang) te compenseren die sociaal-maatschappelijk relevant zijn op lokaal en regionaal niveau. Het DAEB Vrijstellingsbesluit biedt daarom veel ruimte voor sociale DAEB en DAEB die gericht zijn op publieke dienstverlening op decentraal niveau.

Uit het haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat de organisatie van het WK 2020 zonder bijdrage van de overheid niet mogelijk is. De aanvraag en de daarbij behorende begroting van Road Worlds 2020 B.V. bevestigen ook dat substantiële overheidsbijdragen zijn vereist om de organisatie financieel rond te krijgen. In zoverre lijkt te zijn voldaan aan het criterium 'marktfalen'.

Naar verwachting is sprake van een DAEB. Deze zal moeten worden ingericht conform de vereisten uit het Vrijstellingsbesluit DAEB 2012. Omdat het evenement wordt gesteund door drie overheden, is het zaak dat dit op een gelijke wijze gebeurt. Samen met de juristen van de provincie Drenthe is daarom contact opgenomen met het ministerie van VWS. Hieruit blijkt dat het ministerie werkt met een subsidiebeschikking en een uitvoeringsovereenkomst waarin de DAEB-aanwijzing zit. Het DAEB vrijstellingsbesluit heeft een plafond van maximaal € 15 miljoen per jaar ten behoeve van DAEB's. De bijdragen van de beide provincies kunnen niet los worden gezien van de (verwachte) bijdrage van het ministerie. Afstemming hierover is noodzakelijk. Op het moment van schrijven van dit stuk, loopt het verzoek om afstemming.

Ad 5) UCI wijst het WK Wielrennen 2020 niet aan de regio Groningen/Drenthe toe.

We hebben een brief van de UCI waarin zij aan TOC aangeven dat men zeer geïnteresseerd is in een bod vanuit de regio Groningen/Drenthe. De brief verplicht UCI formeel tot niets, maar vormt tezamen met het gevoerde overleg op 2 maart 2018 de basis om vanuit de regio een bod voor te bereiden. Het risico dat bij een degelijk bod het WK niet wordt toegewezen wordt laag ingeschat. Betalingen aan de organisator zullen pas plaatsvinden na toekenning door het UCI. Bovendien zal in de beschikkingsbrief een clause worden opgenomen dat de subsidie wordt ingetrokken als het evenement niet doorgaat.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing.

8. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 8 mei 2018.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

H. Staghouwer , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Behandeld door : R. Vlonk
 Telefoonnummer : 4245
 e-mail : r.vlonk@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	KVK Road Worlds 2020 BV	<i>Bijlage bij subsidieaanvraag</i>
1a.	Organigram organisatie WK Wielrennen 2020	Bijlage bij subsidieaanvraag
1b	Organisatiestructuur Road Worlds	Bijlage bij subsidieaanvraag
2a	Introductie en track record Road Worlds	Bijlage bij subsidieaanvraag
2b	Introductie TEAM The Organizing Connection en vrijwilligers	Bijlage bij subsidieaanvraag
3	UCI Letter 2020 UCI Road World Championships	Bijlage bij subsidieaanvraag
4	Beoogde start- en finishlocaties	Bijlage bij subsidieaanvraag
5	Adhesiebrief KNWU WK 2020 kandidatuur	Bijlage bij subsidieaanvraag
6	Overeenkomst KNWU WK 2020	Bijlage bij subsidieaanvraag
7	Programma van activiteiten WK	Bijlage bij subsidieaanvraag
8	Organisation Guide UCI	Bijlage bij subsidieaanvraag
9	Organigram procesondersteuning	Bijlage bij subsidieaanvraag
10	Spin off programma	Bijlage bij subsidieaanvraag
11	Rol Stichting bij WK 2020	Bijlage bij subsidieaanvraag
12	Brief NOCNSF plaatsing op de topevenementenkalender	Bijlage bij subsidieaanvraag
13a	UCI Flash Report - Bergen 2017	Bijlage bij subsidieaanvraag
13b	Document ambitiekalender VWS 2018	Bijlage bij subsidieaanvraag
13c	KNWU wielerevenementen memo	Bijlage bij subsidieaanvraag
14	Cash flow prognose	Bijlage bij subsidieaanvraag
15	Begrotingsmodel VWS WK 2020 op hoofdposten	Bijlage bij subsidieaanvraag
16	Traffic Support Kostenbegroting WK2020 Totaaloverzicht	Bijlage bij subsidieaanvraag
17	Brief NOCNSF realistische begroting	Bijlage bij subsidieaanvraag
18	Risico-inventarisatie	Bijlage bij subsidieaanvraag
19	Subsidieaanvraag WK Wielrennen 2020 Groningen	Subsidieaanvraag
20	Formele tijdslijn toewijzing	Bijlage bij subsidieaanvraag
21	WK 2020 structuur	Org. Structuur
22	WK 2020 structuur – toelichting	Org. Structuur
23	Haalbaarheidsonderzoek WK Wielrennen 2020	Haalbaarheidsonderzoek

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 8 mei 2018, nr. 2018-029.073;

Gelet op

- het budgetrecht van Provinciale Staten;
- de doelstellingen van het Ruimtelijk Economisch Programma ZuiderZeeLijn (REP-ZZL);
- de doelstellingen van het Programma Economie & Arbeidsmarkt Provincie Groningen 2016-2019;

Besluiten:

1. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een éénmalige bijdrage tot een maximum van € 5.810.000, dit

- a) voor € 3.000.000 te dekken uit de Algemene Middelen,
- b) voor € 1.810.000 te dekken uit het REP-ZZL,
- c) voor € 500.000 te dekken uit het Krediet Provinciale Meefinanciering,
- d) voor € 400.000 te dekken uit het Incidenteel Budget Evenementen en,
- e) voor € 100.000 te dekken uit het Budget Recreatie en Toerisme.

2. De begroting van baten en lasten te wijzigen conform de als bijlage bijgevoegde 10^e wijziging van de Begroting 2018.

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.

Bijlagen bij het besluit

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	10e wijziging Begroting 2018	Begrotingswijziging

Bijlage: 10e Wijziging van de Begroting 2018

Programma (naam+nr.)	Product-groep (nummer)	L of B *)	2018	2019	2020	2021
5. Economie (krediet Prov. Meefinanciering)	6300	L	€ -93.400	€ -172.200	€ -234.400	€ -
5. Economie (recreatie en toerisme)	6400	L	€ -50.000	€ -50.000	€ -	€ -
6. Cultuur en maatschappij (sport)	7203	L	€ 1.410.000	€ 2.200.000	€ 2.200.000	€ -
6. Cultuur en maatschappij (sport; vooruitontvangen rijksbijdrage REP-ZZL)	7203	B	€ 208.500	€ 417.100	€ 417.100	€ -
6. Cultuur en maatschappij (sport; gemeentelijke bijdrage REP-ZZL)	7203	B	€ 37.800	€ 75.500	€ 75.500	€ -
7. Openbaar bestuur (evenementen)	1903	L	€ -304.600	€ -53.800	€ -41.600	€ -
8. Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering (reserve RSP)	0800	B	€ 115.700	€ 231.400	€ 231.400	€ -
	Totaal Lasten		€ 962.000	€ 1.924.000	€ 1.924.000	€ -
	Totaal Baten		€ 362.000	€ 724.000	€ 724.000	€ -
	Totaal Saldo		€ 600.000	€ 1.200.000	€ 1.200.000	€ -

*) L = Lasten; B = Baten.